

Kan zonne-energie zonder zijwieltjes fietsen, of is toch een overheidshandje nodig?

12 mei 2011

DEN HAAG (Energeia) - De eerste 5.000 zonnepanelen van de grootschalige inkoopactie Wij Willen Zon van de stichting Urgenda worden deze maand geleverd. In totaal heeft de collectieve inkoop van zonnepanelen volgens eerdere berichten van de initiatiefnemers "13 à 14 MW" aan nieuw vermogen afgezet in de Nederlandse markt, een significante aanvulling op het totale Nederlandse zonnestroomvermogen. Regelmatig klonk de laatste tijd dan ook het geluid dat zonnestroom beter af is zonder subsidie, en dat de markt zijn eigen weg wel vindt. Kan zonnestroom echt op eigen benen staan, of is overheidssteun toch nog gewenst voor de sector?

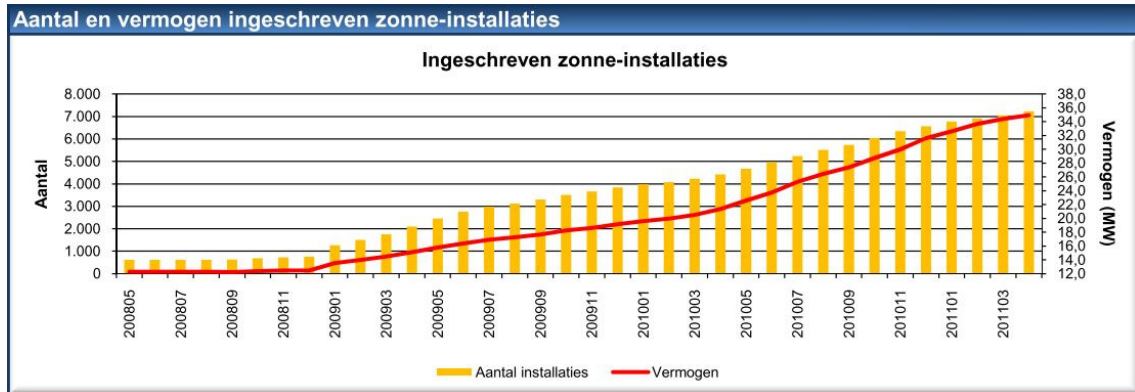
Een goede basis om die vraag te beantwoorden, zou zijn om te weten hoeveel zonnestroom er in Nederland geproduceerd wordt, wat daaraan de bijdrage is geweest van de SDE, en wat er zonder de SDE is gerealiseerd. Dat is echter nog niet zo eenvoudig. De met behulp van Mep- of SDE-subsidie gerealiseerde installaties worden geregistreerd door Tennet-dochter Certiq, de instantie die elektriciteit in Nederland certificeert. Wie voor de subsidieregelingen SDE of Mep in aanmerking wilde komen, moest namelijk zijn ingeschreven bij Certiq. Volgens de meest recente cijfers van Certiq waren er in april 2011 ruim 7.000 zonne-installaties met een gecombineerd vermogen van 35 MW in Nederland.

Zoals gezegd is dat echter maar een deel van de installaties. Registratie bij Certiq is verplicht voor wie het via de SDE doet, maar alle andere producenten worden niet geregistreerd door Certiq. Waar staan zij dan wel geregistreerd? "Nergens", zegt Niels Schoorlemmer, secretaris van de Zonnestroomproducentenvereniging. De vereniging, die particuliere bezitters van zonnepanelen verenigt, heeft 1.400 leden, maar Schoorlemmer weet niet hoeveel zonnestroomproducenten Nederland in totaal telt als iedere hobbyist met een zonnepaneel meegeteld zou worden. "Mijn schatting zou zijn rond de 60.000, onder andere gebaseerd op het feit dat het jarenlang ook door lokale overheden is gestimuleerd", zegt Schoorlemmer.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek dan. Volgens CBS-cijfers was eind 2009 ruim 68 MW aan elektrisch vermogen opgesteld in Nederland. Recentere cijfers heeft het statistiekbureau niet en over het aantal installaties heeft het CBS ook geen gegevens. Peter Segaar, kenner en analist van zonnestroom in Nederland en bekend als webmaster van de website polderpv.nl, heeft bovendien "ernstige twijfels" bij de CBS-cijfers. Zelf schat hij het totaal gerealiseerd vermogen in Nederland inmiddels op 80 tot 85 MW, maar tekent daarbij aan dat niemand echt weet hoe het zit. "Niemand heeft ooit dit soort essentiële statistieken gemaakt. We zwemmen in de mist."

De CBS-cijfers zijn gebaseerd op jaarlijkse enquêtes onder de leveranciers van zonnepanelen en zouden op die manier de totale marktafzet moeten weergeven. Segaar: "Er zijn ontzettend veel installatiebedrijven in Nederland die zonnepanelen leveren, en de meeste daarvan hebben nog nooit een enquête ingevuld." Zijn eigen schatting baseert Segaar desondanks op de CBS-cijfers, gecombineerd met de Certiq-cijfers. "Als de cijfers kloppen, is in 2009 al 40% van de totale afzet buiten de SDE om gerealiseerd. Gesteld dat dat in 2010 ook zo was, dan kom je ergens tussen de 80 en 85 MW uit, want volgens Certiq is in 2010 10,2 MW bijgeplaatst met SDE-subsidie. Maar in feite is dat dus heel erg uit de duim gezogen."

Bij Certiq geregistreerde zonne-installaties van mei 2008 tot en met april 2011. Het werkelijke aantal installaties en bijbehorend vermogen is onbekend, want veel systemen worden nooit geregistreerd. (Bron: Certiq)

Welke cijfers of schattingen je ook aanhoudt, Wij Willen Zon levert met 13 à 14 MW hoe dan ook een significante bijdrage aan het totale vermogen. In ieder geval lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat Wij Willen Zon en andere ongesubsidieerde financieringsmodellen, zoals [Zonvast](#) van Greenchoice, meer kilowatturen gerealiseerd krijgen dan vanuit de SDE lukte, zoals de laatste tijd al vaker werd geconstateerd. "Het lijkt alleen maar in een stroomversnelling te raken zonder de SDE", zegt ook Segaar. "De vraag en potentie is gigantisch en iedereen zoekt en vindt nu kanalen om daaraan te voldoen."

Volgens Wij Willen Zon kan de collectieve inkoopactie een nieuw businessmodel worden en zo een doorbraak forceren als subsidie uitblijft, hoewel het voor de stichting Urgenda waarschijnlijk bij een eenmalige actie blijft. Wij Willen Zon heeft met de actie naar eigen zeggen "een pad gebaad voor meer kleine en grote collectieve groene acties, met inzet van *crowdfunding* en social media." De stichting krijgt naar eigen zeggen "nieuwsgierige telefoontjes van organisaties en bedrijven uit heel Europa", en ook Chinese fabrikanten hebben de actie nauwlettend gevolgd, aldus Wij Willen Zon. "Er komen nog veel meer acties aan, want slimme consumenten en groene ondernemers gaan elkaar nu steeds beter vinden", verwacht Marjan Minnesma van Urgenda.

Maar niet iedereen ziet het zo zonnig in zonder subsidie, want het aantal MW is niet het enige dat telt. Hoewel de actie veel lof heeft gekregen doordat het zonder subsidie een groot aantal mensen over de streep heeft kunnen trekken en zo een *boost* heeft gegeven aan zonnestroom in Nederland, is er ook veel kritiek op de aanpak: "Alles moet nu op prijs", zegt Schoorlemmer.

Dit artikel gaat verder op de [volgende pagina](#).

David Duijnmayor
d.duijnmayor@energeia.nl
 Copyright©, Energeia, 2011